

Inhoud

Voorwoord 9

Paardenbloemen: planten zonder seks 11

- Introductie 11
- Wat is apomixis? 11
- Hoe ontstaan apomicten? 13
- Impact op ecologie en evolutie 14
- Impact op de taxonomie 15
- Conclusies 16

Historie en systematiek 19

- Prof. dr. ir. J.L. van Soest (1898–1983) 19
- Piet Oosterveld (1939–2016) 20
- Kweken van paardenbloemen 21

Studiekring Taraxacum 22

Herbarium 23

- Wanneer verzamel ik paardenbloemen voor determinatie en herbarium? 23
- Wat gaan we verzamelen? 23
- Hoe te verzamelen? 24
- Noteren bij het verzamelen 24
- Prepareren en inleggen voor herbarium 25

Ecologie 28

Bedreigde paardenbloemen 31

Bladmorfologie 35

Kenmerken 36

- Bloemhoofdje 36
- Omwindsel 37
- Bladeren 39
- Achenen 42

Determineersleutel secties 43

Soortbesprekingen 47

1. Sectie *Obliqua* Dahlst. | Oranjegele kustpaardenbloem 48
  2. Sectie *Erythrosperma* (Lindb.) Dahlst. | Zandpaardenbloem 50
  3. Sectie *Palustria* Dahlst. | Moeraspaardenbloem 71
  4. Sectie *Celtica* A.J. Rich. | Hooilandpaardenbloem 80
  5. Sectie *Nordstedtiana* K. Meijer & E. van den Ham | Schraallandpaardenbloem 95
  6. Sectie *Hamata* H. Øllg. | Gestreepte haakpaardenbloem 105
  7. Sectie *Naevosa* M.P. Christ. | Gevlekte kustpaardenbloem 126
  8. Sectie *Borea* Sahlin | Noordelijke zilte paardenbloem 128
  9. Sectie *Macrodonata* M.P. Christ. | Grootandige paardenbloem 131
  10. Sectie *Taraxacum* F.H. Wiggers | Weidepaardenbloem 134
- Determineersleutel voor de series 135

Engelse beschrijving nieuwe soorten 274

Dankwoord 280

Literatuur 281

Fotoverantwoording 284

Index 285

Voorwoord

Toen in 1988 het contact met Piet Oosterveld tot stand kwam – hij was sinds kort weer terug van zijn ijsberenavontuur op Spitsbergen – konden wij, Herbarium Frisicum, eindelijk proberen ons herbariummateriaal van de paardenbloemen op naam te brengen. Na vele bezoeken bij hem thuis in Bovensmilde werd het ons langzaamaan wel duidelijk dat er nog weinig bekend was van de vele soorten die we in Nederland hadden. Sleutels om de gevonden soorten op naam te brengen bevonden zich nog in een beginstadium en waren weinig minder dan zogenoemde verdwaalets. Na meer dan 40 jaar onderzoek naar de vele soorten paardenbloemen in Nederland werd het ons wel duidelijk dat er een sterke behoefte was aan een nieuwe paardenbloemenflora met korte sleutels en duidelijke afbeeldingen en foto's.

De achteruitgang van de paardenbloemen in vele gebieden in Nederland, samen met die van de biodiversiteit, gaf ons nog meer aanleiding om een veldgids samen te stellen. Belangrijk is daarbij om de nog aanwezige paardenbloemensoorten in kaart te brengen en daardoor een beter inzicht te krijgen in de verspreiding van die soorten binnen Nederland. Iedere regio kent immers zijn eigen paardenbloemensoorten. In deze veldgids staan geen verspreidingskaarten; de verspreiding van veel soorten is nog onvoldoende bekend en moet nog verder worden onderzocht. Wel duidelijk is, dat veel soorten paardenbloemen niet meer worden gevonden en mogelijk uitgestorven zijn.

We hebben bij enkele secties de Nederlandse naamgeving aangepast. Om de toegankelijkheid

te vergroten hebben we ook binnen de complexe sectie *Taraxacum*, de weidepaardenbloem, series bedacht met een daarbij passende Nederlandse naam.

Verder beschrijven we in deze veldgids een nieuwe sectie, *Nordstedtiana*, en enkele nieuwe soorten binnen deze sectie.

In 2020 hebben we de Dag van de Paardenbloem uitgeroepen, die sindsdien elke laatste zondag van april wordt gehouden. Deze dag is bedoeld als een bewustwordingsdag voor onze biodiversiteit; paardenbloemen trekken tenslotte meer dan 107 soorten bijen aan, en er komen veelvuldig gemiddeld acht van de 26 soorten dagvlinders voor op paardenbloemen. Daarnaast is er de paardenbloemvlekgalmug, waarvan de larven alleen in het blad van de paardenbloem leven en later de opvallende rode vlekken veroorzaken. Verder zijn daar de paardenbloemmijt, paardenbloemgalwesp en de bijzondere paardenbloembij, soorten die totaal afhankelijk zijn van paardenbloemen. In deze veldgids hebben we de insecten verder buiten beschouwing gelaten. Naar schatting komen er in Nederland meer dan 1000 soorten paardenbloemen voor. We hopen dat deze veldgids vele floristen een nieuwe impuls zal geven om beter naar de verschillende secties en soorten te gaan kijken. Hopelijk krijgen we daardoor een beter inzicht in de nog vele onbekende soorten en hun verspreiding in Nederland.

Wolvega, april 2025
Karst Meijer en Erik van den Ham

Soortbesprekingen

1. Sectie *Obliqua* Dahlst. | Oranjegele kustpaardenbloem

In Nederland komt alleen *Taraxacum obliquum* (Fr.) Dahlst. in de kustgebieden voor in de duinen. Binnenlandse vondsten zijn onjuist gedetermineerd en zijn verward met andere, gelijkende soorten. Bloeitijd vanaf half april.

De sectie is herkenbaar aan de volgende kenmerken:

1. plant is vrijwel kaal;
2. zijlobben kort en met stompe top, vrijwel niet getand;
3. omwindsel opgericht tot aanliggend, stomp en kort, met knobbeltjes;
4. lintbloemen sterk ingerold, aan de onderkant roodachtig. Tand en lintbloemen rood;
5. achenen strokleurig, 3 tot 3,5 mm, bovenkant spits, met stekels naar onderen toe, kaal tot iets ruw, cilindervormig.

Taraxacum obliquum (Fr.) Dahlst. (1905)

VELDKENMERKEN *Taraxacum obliquum* is gemakkelijk te herkennen aan zijn sterk ingerolde lintbloemen, die aan de onderkant rood zijn. Tand en lintbloemen opvallend rood. Verder de vele korte zijlobben met stompe toppen. Ook de knobbeltjes aan het omwindsel zijn opvallend.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, niet behaard. Bladsteel roodachtig, niet gevleugeld. Middennerf groen tot iets roze. Zijlobben 4-7, kort afstaand met stompe top die iets opgericht is, elkaar vaak overlappend. Zijlobben vrijwel niet getand tot soms met een enkele tand. Interlobben kort en vaak met een tand. Eindlob kort driehoekig en met een stompe top, iets versmald. Omwindsel opgericht tot bijna

aanliggend, stomp en vrij kort, 2 mm breed, groen met roze topjes en met knobbeltjes, witgerand. Lintbloemen sterk ingerold, rood aan de onderkant, tanden rood. Stijlen geel. Stuifmeel aanwezig.

VERSPREIDING *Taraxacum obliquum* komt veelvuldig voor in de kustduinen van Walcheren tot op Texel. Ook op Schiermonnikoog? Deze soort komt alleen voor langs de kust op kalkhoudende zandgrond (zoutneerslag?). Binnenlandse vondsten zijn uiterst dubieus en dus ook niet waarschijnlijk.

AREAAAL Kusten van Nederland, Engeland, Ierland, Schotland, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Noord-Duitsland en Estland.

2. Sectie Erythrosperma (Lindb.) Dahlst. | Zandpaardenbloem

Soorten binnen de sectie Erythrosperma vind je meestal in de nabijheid van de kust in de duinen, maar soms ook in stuifzandgebieden in het binnenland. Of in Zuid-Limburg in kalkgraslanden. Verder komen sommige soorten voor op aangevoerde zandgrond langs wegen of in het stedelijke gebied. Voor sommige soorten kan de natuurlijke dynamiek van stuivend zand als een levensvoorwaarde gelden, maar ook de al of niet kalkrijke duinen spelen een rol.

In Nederland zijn er negentien soorten vastgesteld; enkele soorten zijn zeer zeldzaam of sterk bedreigd. Verder onderzoek is nodig.

De Sectie Erythrosperma herken je aan de volgende kenmerken:

1. meestal klein en met vaak diep ingesneden bladeren tot regelmatig afstaande korte zijlobben;
2. omwindsel vrij kort, tot 10 mm lang;
3. klein bloemhoofdje, tot ongeveer 35 mm in diameter;
4. het ontbreken van stuifmeel bij sommige soorten;
5. strokleurige of duidelijk roodachtige achenen.

DETERMINEERSLEUTEL

1. Stuifmeel aanwezig 5
- 1A. Stuifmeel niet aanwezig 2
2. Achenen strokleurig. Lintbloemen vaak ingerold en aan de onderzijde donkerviolet gestreept ..... *Taraxacum tanyolobum* Dahlst.
- 2A. Achenen zalmkleurig of roodachtig. Lintbloemen niet ingerold en aan de onderkant anders gekleurd 3
3. Omwindsel aanliggend tot iets afstaand en groen. Eindlob van de bladeren zeer kort driehoekig. Stijlen grijs ..... *Taraxacum parnassicum* Dahlst.
- 3A. Omwindsel teruggekromd tot afstaand. Stijlen geelachtig 4
4. Bladsteel sterk rood. Achenen donkerrood ..... *Taraxacum taeniatum* G.E. Haglund
- 4A. Bladsteel groen tot iets roze. Achenen zalmkleurig ..... *Taraxacum glauciniforme* Dahlst.
5. Bladeren vrijwel kaal. Bloemstelen kunnen wel behaard zijn 6
- 5A. Bladeren duidelijk behaard 15
6. Stijlen duidelijk heldergeel 7
- 6A. Stijlen donkergeel 8
7. Bladsteel groen. Omwindsel lichtgroen. Eindlob kort driehoekig tot iets pijlvormig, stomp ..... *Taraxacum agaurum* Soest
- 7A. Bladsteel roze. Omwindsel donkergroen. Eindlob kort driehoekig met uittredend spitsje .. *Taraxacum arenastrum* A.J. Richards

8. Bladeren vooral sterk roodviolet op de interlobben ..... *Taraxacum grootii* Soest
- 8A. Bladeren duidelijk groen 9
9. Stelen van de bloemhoofdjes kaal .....
..... *Taraxacum rubicundum* Dahlst.
- 9A. Stelen van de bloemhoofdjes duidelijk
behaard 10
10. Achenen donkerrood .....
..... *Taraxacum lacistophyllum* (Dahlst.) Raunk.
- 10A. Achenen stro- of zalmkleurig 11
11. Bladeren sterk gekroesd. Omwindsel duidelijk
gehoornd ..... *Taraxacum tortilobum* Florstr.
- 11A. Bladeren niet gekroesd. Omwindsel niet
duidelijk hoornd 12
12. Bladsteel roze tot rood 13
- 12A. Bladsteel groen tot witachtig groen 14
13. Bladsteel roze .....
..... *Taraxacum brakelii* Soest
- 13A. Bladsteel glimmend rood .....
..... *Taraxacum oxoniense* Dahlst.
14. Bladsteel groen, gevleugeld. Omwindsel
3-4 mm breed .....
..... *Taraxacum pseudoproximum* Soest
- 14A. Bladsteel witgroen, niet gevleugeld.
Omwindsel 2 mm breed .....
..... *Taraxacum wallonicum* Soest
15. Bladeren vooral op de interlobben duidelijk
roodviolet .....
..... *Taraxacum dunense* Soest
- 15A. Bladeren groen 16
16. Stijlen geel 17
- 16A. Stijlen vuilgroen tot grijsachtig 18
17. Stijlen heldergeel. Zijlobben opvallend lang
lijnvormig versmald en bij de top sterk verbreed
Taraxacum commixtum G.E. Haglund
- 17A. Stijlen geel. Zijlobben kort driehoekig .....
..... *Taraxacum aphanochroum*
Hagend., Soest & Zevenb.
18. Eindlob van de bladeren door de insnijdingen
en zijlobjes onduidelijk gescheiden van de zijlob-
ben ..... *Taraxacum scanicum* Dahlst.
- 18A. Eindlob driehoekig tot spiesvormig en dui-
delijk te onderscheiden van de zijlobben .....
..... *Taraxacum brachyglossum* (Dahlst.) Raunk.

Taraxacum tanyolobum Dahlst. (1933)

VELDKENMERKEN *Taraxacum tanyolobum* valt op door zijn pijlvormige, verlengde lange top. Verder door het ontbreken van stuifmeel en de ingerolde lintbloemen.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, vrijwel kaal. Bladsteel lichtrood. Middennerf groen tot iets gekleurd. Zijlobben 4-5, driehoekig afstaand of iets teruggekromd en verlengd in een lange spits. De voorkant van de zijlobben is getand. Interlobben soms met vele lange tanden. Eindlob duidelijk pijlvormig verlengd met een lange tongvormige top. Omwindsel donkergroen,

afstaand met teruggekromde topjes en soms met onduidelijke knobbeltjes. Omwindsel is duidelijk gerand en duidelijk roodviolet. Bloemsteel onder het bloemhoofdje dicht behaard. Lintbloemen vrijwel steeds ingerold en aan de onderkant violet gestreept, tanden geel. Achenen strokleurig. Stijlen donkergroen. Stuifmeel niet aanwezig.

VERSPREIDING Onvoldoende bekend. Kwam vroeger voor bij Nijmegen, langs de Rijn bij Arnhem en bij Utrecht.

AREAAL Nederland tot in Frankrijk. Verder in Zwitserland en Duitsland.

Taraxacum parnassicum Dahlst. (1929) (syn.: *Taraxacum silesiacum* Dahlst.)

VELDKENMERKEN *Taraxacum parnassicum* heeft een helder purperrood bladsteel en verder bladeren met regelmatig afstaande zijlobben en een korte eindlob. Stuifmeel ontbreekt. Verder is de bovenkant van het omwindsel opvallend purper gekleurd.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, vrijwel kaal. Bladsteel helder purperrood, niet gevleugeld. Middennerf groenachtig. Zijlobben 4-5, kort driehoekig, regelmatig afstaand, iets teruggericht, vrij stomp. Zijlobben vrijwel niet getand. Eindlob kort driehoekig, stomp. Bloemsteel purperrood, onder het bloemhoofdje spinenwebachtig behaard. Omwindsel duidelijk

gehoord, 2 mm breed en smal gerand. Verder is de bovenkant van het omwindsel purper. De bloemhoofdjes zijn klein en niet stralend. Onderkant van de lintbloemen roodachtig gestreept, tanden geel. Achenen donker roodbruin. Stijlen donkergroen. Stuifmeel vrijwel niet aanwezig.

OPMERKING Kan worden verward met *Taraxacum rubicundum*, maar die soort is kaal onder het bloemhoofdje.

VERSPREIDING Algemeen in de duinen. Wordt ook regelmatig in zandige bermen en tuinen in het binnenland gevonden.

AREAAL Wijdverspreid binnen Europa.

Taraxacum taeniatum G.E. Haglund ex Holmgr. (1942)

VELDKENMERKEN *Taraxacum taeniatum* heeft een opvallende helmvormige eindlob en donkerrode bladstelen; stuifmeel ontbreekt.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, behaard. Bladsteel sterk roodachtig. Middennerf licht gekleurd. Zijlobben 3–4, afstaand tot iets teruggekromd, driehoekig en spits. Top zijlobben vaak iets omhoog gericht. De zijlobben zijn sterk getand. Interlobben smal en met vele tanden. Eindlob iets verlengd helmvormig, stomp met vaak een uittredende spits. Steel van het bloemhoofdje over de gehele lengte behaard. Omwindsel donkergroen, tot

3 mm breed, teruggekromd, breed gerand. Bovenkant omwindsel roze en met knobbeltjes. Lintbloemen aan de onderkant violet gestreept, tanden geel. Achenen roodbruin. Stijlen donkergeel. Stuifmeel niet aanwezig.

OPMERKING Soms worden er in de duinen exemplaren gevonden met stuifmeel.

VERSPREIDING Algemeen in de duinen. Komt ook vrij zeldzaam voor op de Waddeneilanden.

AREAAL langs de kust van Nederland tot in Frankrijk. Verder in Finland en de Baltische staten.

Taraxacum glauciniforme Dahlst. (1929)

VELDKENMERKEN *Taraxacum glauciniforme* is binnen de sectie Erythrosperma een opvallende soort door zijn vele zijlobben met groene bladstelen. Andere kenmerken zijn het smalle omwindsel van bijna 2 mm breed, het ontbreken van stuifmeel en de gele stijlen.

BESCHRIJVING Bladeren grijsgroen, kort behaard. Bladsteel iets gekleurd, smal gevleugeld. Middennerf iets gekleurd. Zijlobben 6–12, kort, smal afstaand en meestal overgaand in lange tanden en lobjes. Eindlob kort driehoekig,

stomp tot iets toegespitst. Bloemsteel spinnenwebachtig behaard onder het bloemhoofdje, korter dan de bladeren. Omwindsel teruggekromd, 2 mm breed, nauwelijks gerand. Lintbloemen aan de onderkant violet gestreept, tanden roodachtig. Achenen zalmkleurig. Stijlen geel. Stuifmeel vrijwel niet aanwezig.

VERSPREIDING Zeer zeldzaam in de duinen. Verder ook een enkele keer gevonden in Zuid-Limburg.

AREAAL West-Europa.

Taraxacum agaurum Soest (1956)

VELDKENMERKEN *Taraxacum agaurum* valt op door zijn groene bladstelen, vrijwel ontbreken van tanden aan de zijlobben en het komvormig aanliggende omwindsel.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, vrijwel kaal. Bladsteel groen, iets gevleugeld. Middennerf groenachtig, iets behaard. Zijlobben driehoekig en aan de toppen meestal omhoog gebogen en vrij spits, ongetand. Interlobben getand. Een korte eindlob, driehoekig, stomp. Omwindsel komvormig aanliggend, lichtgroen en sterk gehoornrd. Omwindsel tot 3 mm breed, duidelijk gehoornrd en gerand. Bloemsteel onder het

bloemhoofdje duidelijk behaard. Lintbloemen donkergeel en aan de onderkant donkerviolet gestreept. Achenen donkerrood. Stijlen heldergeel. Stuifmeel aanwezig.

OPMERKING *Taraxacum agaurum* bloeit meer dan twee weken later dan de overige soorten binnen de sectie *Erythrosperma*.

VERSPREIDING Vrij zeldzame soort in de duinen van Voorne tot Noordwijk. Nader onderzoek naar de verspreiding is nodig. Komt waarschijnlijk niet in het binnenland voor.

AREAAL Nederland.

Taraxacum arenastrum A.J. Richards (1981)

VELDKENMERKEN *Taraxacum arenastrum* heeft dicht opeen staande, vrijwel niet getande zijlobben. Omwindsel aanliggend en opvallend witgerand.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, vrijwel kaal. Bladsteel groen tot iets gekleurd, niet gevleugeld. Middennerf groenachtig. Zijlobben 4-5, dicht op elkaar staand, breed driehoekig, versmald in een teruggekromde spits, vrijwel niet getand. Eindlob kort driehoekig, met een

uittredende spits. Bloemsteel spinnenwebachtig behaard onder het bloemhoofdje. Omwindsel tot aanliggend, 2-3 mm breed, duidelijk witgerand. Lintbloemen aan de onderkant violet gestreept, tanden geel. Achenen donkerrood. Stijlen donkergroen. Stuifmeel meestal aanwezig.

VERSPREIDING Vooral in het kustgebied, maar onvoldoende bekend.

AREAAL Engeland en Nederland.

Taraxacum grootii Soest (1966)

VELDKENMERKEN *Taraxacum grootii* heeft een opvallende rode bladsteel en middennerf, en een onduidelijke eindlob die overgaat in de zijlobben.

BESCHRIJVING Bladeren donkergroen, vrijwel kaal. Bladsteel roodpurper, niet gevleugeld. Middennerf roodachtig. Zijlobben 6-7, uitstaand, smal driehoekig tot bijna lijnvormig, met een verdikte top. Voorkant zijlobben sterk lang tot kamvormig getand. Onderkant zijlobben met een enkele tand. Interlobben sterk getand en overgaand in een onduidelijke eindlob. Eindlob onduidelijk verlengd, smal pijlvormig en met een verlengde tongvormige top. Bloemsteel

onder het bloemhoofdje vrijwel kaal. Omwindsel afstaand, tot 3,5 mm breed, vaak roodpaars aangelopen, niet gerand. Omwindsel zonder knobbels. Lintbloemen aan de onderkant violet gestreept, tanden geel. Achenen roodbruin. Stijlen donkergroen. Stuifmeel aanwezig.

VERSPREIDING Klein areaalin de duinen tussen Rockanje, Yerseke en Cadzand. Verspreiding Onvoldoende bekend. In 1992 teruggevonden op de typelocatie bij Yerseke in Zuid-Beveland. In 2022 gevonden op Schiermonnikoog.

AREAAL Nederland.

Taraxacum rubicundum Dahlst. (1905)

VELDKENMERKEN *Taraxacum rubicundum* heeft een donkerrode bladsteel en middennerf, kaal onder het bloemhoofdje. Verder is het zeer smalle omwindsel opvallend. Kenmerkend zijn ook de sterk donkerrode strepen aan de onderkant van de lintbloemen.

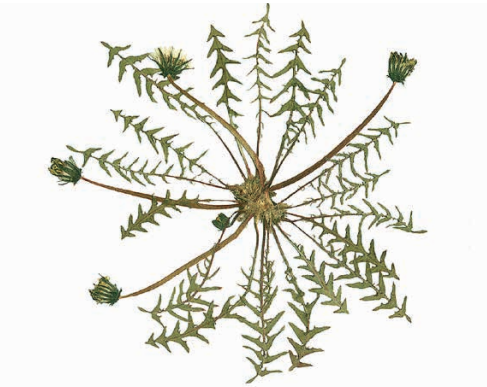
BESCHRIJVING Bladeren donkergroen, vrijwel kaal. Bladsteel dieprood, vrijwel niet gevleugeld. Middennerf dieprood. Zijlobben 4-6, afstaand, iets teruggekromd, lijnvormig tot smal driehoekig, stomp tot spits, tot 15 mm lang. Eindlob pijlvormig, spits. Bloemsteel onder het bloemhoofdje kaal. Omwindsel berijpt, aanliggend tot afstaand, tot 2 mm breed, breed gerand, duidelijk gehoort. Achenen donkerrood. Lintbloemen aan de onderkant donker roodachtig gestreept,

tanden geel. Stijlen geelachtig. Stuifmeel meestal aanwezig.

OPMERKING In Nederland zijn op verschillende plaatsen planten van *Taraxacum rubicundum* gevonden zonder stuifmeel; vooral in de duinen bij Egmond aan Zee staan deze planten vrij veel. De bloemen zijn anders geel en wijken dus af van *Taraxacum rubicundum*. Waarschijnlijk schuilt hieronder nog een nieuwe soort.

VERSPREIDING Algemeen in de duinen, zeldzamer op de Waddeneilanden. Komt ook zeldzaam voor in Zuid-Limburg en in het rivierengebied. Kan in het binnenland voorkomen door aangevoerd duinzand.

AREAAL Europa.

Taraxacum lacistophyllum (Dahlst.) Raunk. (1906)

VELDKENMERKEN *Taraxacum lacistophyllum* heeft zijlobben met een lange lijnvormige spits. Verder zijn de s-vormig gebogen toppen opvallend.

BESCHRIJVING Bladeren lichtgroen, vrijwel kaal. Bladsteel roodachtig, niet gevleugeld. Middennerf groenachtig. Zijlobben 4-5, smal driehoekig, met iets s-vormig gebogen top, vrij plotseling versmald in een smalle lijnvormige spits. Niet of nauwelijks getand. Interlobben sterk getand. Eindlob vaak pijlvormig en met een lange stompe top. Bloemsteel onder het

bloemhoofdje spinnenwebachtig behaard. Omwindsel berijpt en vaak roodpurper. Omwindselblaadjes tot 2,5 mm breed, afstaand tot iets teruggebogen, weinig tot niet gerand. Lintbloemen aan de onderkant grijsviolet gestreept, tanden geel. Achenen donkerrood. Stijlen donkergeel. Stuifmeel aanwezig.

VERSPREIDING Zeer algemeen in alle duingebieden. Komt ook regelmatig voor in het binnenland.

AREAAL West-Europa.

Taraxacum tortilobum Florstr. (1914)

VELDKENMERKEN *Taraxacum tortilobum* is binnen de sectie *Erythrosperma* een opvallende soort door de sterk gekroesde bladeren, het afstaande en gerande omwindsel en de duidelijk rode bladsteel.

BESCHRIJVING Bladeren donkergroen, vrijwel kaal. Bladsteel lichtrood en sterk gelobd met vele lange gekromde tanden, niet gevleugeld. Middennerf iets gekleurd tot groen. Zijlobben 3-6, sterk gekroesd en zeer spits. Interlobben ook sterk getand en met lobjes. Eindlob pijlvormig met stompe top. Bloemsteel onder bloemhoofdje

vrijwel kaal. Omwindsel berijpt en afstaand tot aanliggend, met afstaand topje, 3,5 mm breed, duidelijk gerand. Bloemhoofdjes zijn stralend. Lintbloemen aan de onderkant duidelijk rood-violet gestreept, tanden geel. Achenen strokleurig. Stijlen donkergeel. Stuifmeel aanwezig.

VERSPREIDING Zeer algemeen in de duinen. Komt ook in het binnenland vrij algemeen voor op de zandgronden. Vaak ook aangevoerd met zandgrond.

AREAAL Europa.

